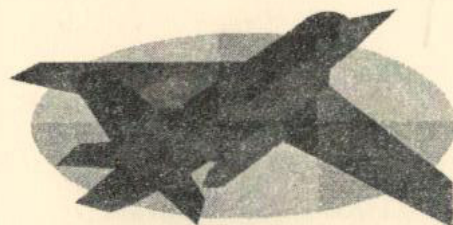

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

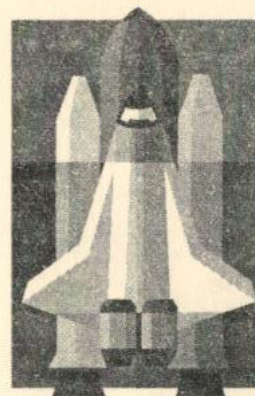

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ПСИХОЛОГІЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В ОСОБЛИВИХ УМОВАХ**

20-21 квітня 2010 р.

Київ 2010

УДК: 009 (082)

Актуальні проблеми психології діяльності в особливих умовах: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 20-21 квітня 2010 р., Національний авіаційний університет / за заг. ред. О.В. Петренка, О.М. Ічанської. – К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк». 2010. – 128 с.

Містить матеріали доповідей щорічної науково-практичної конференції з проблем психології діяльності в особливих умовах.

Організаційний комітет

Голова оргкомітету:

В.П. Харченко, д-р тех. н., проф., заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, проректор з наукової роботи Національного авіаційного університету

Заступник голови оргкомітету:

О.В. Петренко, к. психол. н., доц., завідувач кафедри авіаційної психології, заступник директора Гуманітарного інституту НАУ з наукової роботи

Члени оргкомітету:

О.М. Ічанська, доц.

С.С. Луппо, ст. викл

Л.В. Помиткіна, доц.

О.І. Западенко, викл.

О.В. Сечейко, доц.

Я.І. Пономаренко, зав. лаб.

О.В. Гірчук, ст. викл.

Н.С. Хімченко, викл.

В.В. Злагодух, ст. викл.

Секретаріат конференції

О.В. Гірчук (голова секретаріату)

А.В. Нагайко

*Рекомендовано до друку вченою радою
Гуманітарного інституту НАУ
(Протокол №7 від 14 квітня 2010 р.)*

«Институт психологии РАН», 2007.

3. Козлов В.В. Управление безопасностью полетов: что это такое? М.: Изд-во Летного комплекса ОАО «Аэрофлот», 2008.

Вікторія Злагодух

Світлана Малько

м. Київ

Комунікативна компетентність бортпровідників ПС та засоби опановуючої поведінки

В сучасному світі більша частина пасажирських перевезень забезпечується повітряним транспортом. Особливості умов праці вимагають від авіаційного працівника високого рівня професійної і психологічної підготовки. На наш погляд, є актуальним дослідження зв'язку комунікативної компетентності бортпровідників ПС із засобами опановуючої поведінки з метою вирішення стратегічних завдань по забезпеченню сприятливих умов для пасажирських перевезень і безпеки руху повітряного транспорту.

Метою дослідження є встановлення зв'язку потенціалу комунікативної компетентності бортпровідників ПС з вибором засобів опановуючої поведінки для забезпечення надійності їх професійної діяльності. Завдання дослідження: 1) проаналізувати

сучасні дослідження з обраної проблеми; 2) визначити особливості комунікативної компетентності бортпровідників ПС; 3) виявити засоби опановуючої поведінки бортпровідників ПС; 4) встановити зв'язок потенціалу комунікативної компетентності бортпровідників з вибором засобів опановуючої поведінки.

Методи дослідження: теоретичні; емпіричні - методика діагностики комунікативного контролю (М.Шнайдер), методика діагностики комунікативно-характерологічних особливостей особистості (Л.І.Уманський, І.А.Френкель, А.Н.Лутошкін, А.С.Чернишев), методика діагностики потенціалу комунікативної імпульсивності (В.А.Лосенков), методика діагностики копінг-поведінки в стресових ситуаціях (С.Норман, Д.Ф.Ендлер, Д.А.Джеймс, М.І.Паркер; адаптований варіант Т. А. Крюкової); методи математичної статистики.

Отже, «комунікативна компетентність» - це характеристика можливостей людини, що визначають якість її спілкування та поведінки в соціальному оточенні. У вітчизняній психології опановуюча поведінка (копінг) розглядається як усвідомлена раціональна поведінка, спрямована на усунення стресової ситуації.

Аналіз результатів психологічної діагностики комунікативної компетентності дозволяє зробити висновки, що для бортпровідників ПС характерний високий рівень комунікативного контролю, що є важливим показником професійності. В поведінці при спілкуванні проявляються такі риси як спостережливість, практична спрямованість розуму, вміння застосовувати знання до

практичних задач, зацікавленість. Також характерним є низький рівень імпульсивності, що свідчить про здатність до саморегуляції у спілкуванні з оточуючими. Домінуючим засобом подолання стресової ситуації для більшості бортпровідників ПС є опановуюча поведінка спрямована на вирішення професійних завдань.

В результаті математичної обробки отриманих даних, встановлено, що: чим більш означеною є мета, тим швидше і легше бортпровідник ПС буде виходити зі стресової ситуації за допомогою знаходження правильних рішень; якщо бортпровідник ПС не має чітко сформованих завдань, певної мети, тим сильніше в стресових ситуаціях буде проявлятися копінг спрямований на уникнення; чим вищий комунікативний контроль у бортпровідника, тим виразніше проявляється копінг, для якого характерним є вирішення завдань, тим усвідомленіше і раціональніше буде поведінка в стресовій ситуації.

Отримані результати можуть бути використані в роботі практичного психолога при здійсненні атестаційної, корекційної та профілактичної роботи з авіаційними працівниками.